

# SZILÁGY-SOMLYÓ.

TÁRSADALMI HETILAP

és A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI EGYLET KÖZLÖNYE.

|                                                                                                                                    |                                                                                                               |                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <div>ELŐFIZETÉSI ÁRAK:</div> <div>Egész évre . . . . . 4 frt.<br/>Fél évre . . . . . 2 frt.<br/>Negyed évre . . . . . 1 frt.</div> | <div>MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.</div> <div>Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:<br/>NAGY LÁSZLÓ.</div> | <div>SZERKESZTŐSÉG:</div> <div>Sz.-Somlyón az ev. ref papi háznál,<br/>hová az előfizetések és a kéziratok küldendők.<br/>Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 30 kr.</div> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Tanítói szemle.

A katonai szemle után — okt. 21. és 22-ik napján — következett a tanítói szemle. Szilágy-Somlyó szolgabírói járásnak összes községi előjárói és tanítói kivétel nélkül berendeltettek e vidék gyupontja, Sz.-Somlyó városába, hogy ezek és azok, mint minden évben, ugy most is a tanügy iránti pontos és lelkiismeretes kötelességeik teljesítésére figyelmeztessenek.

Arany szavak voltak azok, melyek a tanfelügyelő ő nagysága ajkairól elröppentek a községek előjáróihoz. Szívökre kötve nekik, hogy ott, hol az iskola kötelesek részéről vétkekes könnyelműség folytán hanyatlás mutatkozik, a tudatlanok kárára s önmagok megróvására ne éljenek vissza a nekik adott hatalommal.

Nem kevésbé voltak lélekemelőek azok a szívből jövő szavak, melyek a „nemzet napszámosságaihoz“ intéztettek, buzdítva, bátorítva őket a növelés terén kifejtendő fárasztó munkásságra, melynek jutalma nem a nép által font borostyán koszorú leendő, hanem azon boldogító tudat, melyet kötelességök hű teljesítésének tudata nyújt nekik.

Ezen előzmények után következett az egyes tanítóknak iskolájuk állásáról tett jelentése. — Hogy ezen jelentések mennyiben felelnek meg a valóságnak, annak ugyan bajos volna végére járni, de tán a jelentések többé-kevésbé megközelítették a valóságot.

Tanfelügyelő ő nagysága minden évben csak nem egy ívet magában foglaló kérdő pontokat küld ki a tanítóknak, hogy azokra elkészülve, a tanítói szemlén könnyen megfelelhessenek.

Távol legyen, hogy ezen kérdések ellen szót emeljek, sőt elismerem ezen kérdéseknek igen helyes és szükséges voltát. De mindezen elismerésem mellett is határozottan állítom, hogy jelen körülményeink között teljes lehetetlen ama kérdő pontok mindenikének hiven megfelelni.

## TARCZA.

### Nem régen volt. . . .

Nem régen volt jól emlékezem:  
A porba' csuszam lábad alatt.  
S te ott hagyál a porba' — sárba'  
Gyönyörrel nézve kinaimat.  
Szenvedtem sokat s te kacagtál,  
Mert hisz ott éltél a fénybe' fenn,  
S nekem csak egyetlen kincsem volt,  
Az a kigunyolt hű szerelem

Aztán . . . elbuktál mélyen — nagyon,  
Mert szíved volt s te is nő valál,  
Ládd a bűnhődés eljött hamar  
És sokkal szörnyűbb mint a halál.  
Te élsz tovább, mert hiszen nő vagy  
Meghalni — hogy ha kell — képtelen,  
Ott vergődöl a bűn sarába  
Szegény nő én szánlak végtelen.

Gicczey.

### Igaz is, nem is.

A mit röviden elbeszélni akarok, nem annyira vig, mint inkább bosszantó história volt. Nevelő voltam D . . . . . ben a Csapó utcán Csereki urnál. Csereki ur közép termetű, piros arcú, egészséges öreg ur volt, s bár a dolog érdemére nem tartozik, mégis meg-

Nem lehet különösen a felekezeti iskoláknál, hol maga az iskola fentartó, az egyház, a legtöbb helyen oly szegénységgel küzd, hogy a különböző oldalról jövő követelmények következtében napról napra mind jobban roskadozik.

A kérdő pontok között ott látjuk, hogy mekkora a tanterem hossza, szélessége, magassága? Ezeket könnyen meg lehet mondani, de azért, ha czélszerűnek nem találhatik, senki sem segít a dolgon, maga az iskola fentartó nincs abban a helyzetben, hogy javíthasson rajta, a kevés vagy semmi nevelésben részesülő polgárok sok helyen most sem ismerik az iskola horderejét, ebből kifolyólag semmi áldozatkészséget nem tanúsítanak iránta.

Kérdik a tanítótól, hogy iskolájában tanított-e valami iparágat? Sokkal czélszerűbb volna kérdeni, hogy tud-e a tanító valami iparágat, mert bármilyen képzett legyen is máskülönben, csak akkor foglalkozhatik vele, ha ő is tud, de ha tudna is, vajjon lehet-e várni, hogy a tanító ipartanítással is foglalkozzék, mikor folytonosan azon kell gondolkoznia, hogy holnapra magának s éhes családjának honnan vegyen kenyeret. Az az iparág, ha jövedelmezne is valamit, azzal nagyon kis mértékben volna fedezve a mindennapi szüksége. Hogy számtalan szükségét pótolhassa, oly dologhoz kell fognia, a mely önmagára nézve belátása szerint előnyösebb. Mellékes foglalkozásától pedig mostoha helyzetében senki el nem foghatja, mert ennek betöltása egy és azonos volna önmaga s kedves övéi életének kioltásával.

Megdöbbenve hallottam, mikor nem egy, hanem több tanító azon kérdésére, hogy mennyi az évi tanítói fizetése, azt felelte, hogy 70 vagy 80 frtra tehető. Erre egy köztisztelőben álló férfiú azon megjegyzést tette, hogy „az ő kocsisának több fizetése van.“ — Hogy pedig akár hány kocsis vagy béresnek több fizetése van ma, mint egy felekezeti iskolában működő akárhány tanítónak, az kétséget nem szenved. Szem és fültanuja voltam, a mikor egy megle-

mondom, hogy körszakált viselt, megszokta volt még az ötvenes években, a mikor is lelkiismeretes Bach-luszar volt. Az se tartozik ugyan a dologra, da ha már ennyire benne vagyok, azt is megmondom, hogy mikor a jó d . . . . . nek a tanáresházát kiséptették a kinevezett hivatalnokok lába porától: az öreg mérges ellenzéki lett, s gyakran emlékezett a kormányról, mikor rossz kedve volt. Miután pedig ezek régen történtek, még a fusió előtt, ugy tudom, hogy a fusiókor is fusiónált, s ismét hivatalra jutott. Csupa konfusióból állott.

Az öreg urnak két leánya volt. Hervadó özvegy az egyik, ki — miután egyéb időtöltése nem igen akadt — minden gyönyörüségét és boldogságát négy éves leánykájában találta, kinek nevelésére oly nagy gondot fordított, hogy minden egyebet elhanyagolt mellette, még a rántás-kavarást is. A másik nő ifjú hajadon, feslő rózsabimbó. Két ügyvéd is udvarol neki, s a kis gonosz nemhogy egyiket a néjének adná, de okvetlenül hiányát érzi még egy harmadiknak is, a ki legalább is miniszteri titkár legyen. A családtagot az én nagyreményű tanítványom, a göndör haju, apró szemű tizenkét éves Gyuri öcsénk egészíté ki ötre. Gondolom, hogy ha a ministeri titkár sokáig késik, akkor Gyuri öcsénk két-három év múlva „bátyja“ lesz a kisebbik néjének.

Csereki urnak mindennapi — azaz esti vendége volt a két udvarló fiskális, részt vevén a vacsorában

hetős virágzó állapotban levő község felekezeti iskolájának jóra való tanítója azt mondotta, hogy neki egy tanköteles gyermektől évenként 5, mond öt garast fizetnek tandíjképpen, de még annak is nagyobb része nagy nehezen — vagy éppen nem bevehető. Sajnos, de igaz s ilyent többet is említhetnék.

Azt is szokták kérdeni, hogy az összes tankötelesek egész éven át mennyit mulasztottak? Azt ugyan bajos volna tisztán megmondani, bármily lelkesen feleljen is meg kötelességének a tanító. A mulasztások oka a tankötelesek részéről abban rejlik, hogy reális korunkban, míg az értelmesebb polgárok megértve a korintását a gyermeköknek nemcsak anyagi, hanem szellemi táplálékukat is minden kényszer nélkül legalább annyiban a mennyiben azokra okvetlen szükségök van, igyekeznek megszerezni, addig a kevés vagy semmi növelésben nem részesült polgárok csak az anyagiág terén kívánnak mozogni, gyermekeiket most jobban mint valaha ezen az úton kívánják vezetni. A világosító példák rámutatása daczára is vétkekes gondatlansággal önként vonják el gyermekeiktől a szellemi tápot.

S ha aztán az iskola mulasztókat megbírságolás végett átadja a tanító a községi előjáróságnak — mit pedig tennie kell — akkor az átok egész özöne zug feje felett. A megbíntott nép, ha egyébbel nem tudja megtorolni a „nemzet napszámossá“ eme kötelesség teljesítését, legalább azzal fizet meg, hogy az ugyis kevés gabona fizetésébe olyan magot ad neki, a melyet soha senki sem vetett a földbe.

Ily körülmények között, vajjon a tanító fejthet-e ki kellő munkásságot nem csak az ipar fejlesztése, hanem a nevelés mezején is?

Ha aztán kellő eredmény nem mutatkozik a nevelés terén, ezért megtámadják a tanítókat s nem ritkán a lekészeket is. Én nem állítom, hogy szörványosan ezeknél is olykor olykor nem mutatkozik indolentia, de általában véve a baj sokkal mélyebben gyökeredzik.

is. (Háládatos udvarlás, a kinek nem telik vacsorára való.)

Vége felé járt a vacsora, midőn a kisebbik madám egy madár-látta körtével akart kedveskedni a papájának. Tudja a jó ég honnan vette; csakhogy rettenetesen feldtette öcsésétől, s idejekorán elrejtette a „piros szoba“ valamelyik kimondhatatlan zugában, s most éppen előakarta hozni. Ősi szokás szerint az asztalra legvégül sült burgonya került, ezután következett volna az ominozus körte. A burgonya kitünően volt sülvé; csakhogy a fősvény szakácsné pontosan kiszámította — (bizonyosan informált volt hozzá) — hogy a tekintetes ur, meg a kisasszony két krumpli; a ténsasszony meg a kis leánya hat krumpli, a nevelő ur meg a tanítványa négy krumpli, összesen tizenkét krumpli. Ha már most mindenki kiszedte a maga porzióját, sőt a ténsasszony a magáét rosznak találván, kieserél kettőt a Gyuri össénk porziójával: Gyuri öcsénk válogathatott a maradékban. De nem azért volt ő az én tanítványom, hogy fejébe menjen az, hogy mért enné ő meg az ott hagyott vizenyős krumplit? elég, ha az ő feje olyan fajta. Éppen ugy történt a dolog ez uttal is. Gyuri öcsénk felduzza az orrát ekkorára, mint két kifli-krumpli, s nem eszik.

Az öreg ur ekkorára éppen elfogyasztotta az amerikai csemegét, midőn a kisasszony gyertyáért kiált a szomszéd szobából, mert nem leli a körtét. S horrendum dictu, a gyertyafény sem vezet nyomára.

Bizony hamar elszámtolt vélemény nyilvánítás volna az, ha a nép szellemi téren való gyenge haladásáért a kárhoztatás vádját a tanítókat és lelkészeket éri. Az, ki a kárhoztatás vádjával gondtalanul sulytja az említetteket, azt árulja el, hogy ismeretlen a dolgok állásával, ismeretlen, mert más körben mozog.

E lap 44-ik számában láttam, hogy „vidéki levél” ezímen egy magát bús magyarnak nevező egyén, a krasznai szbiró járásban eső tanítók és iskolákról — ha jól emlékszem — nagyon is elismerőleg nyilatkozik. Ha úgy áll a dolog, ama tanügy iránt érdeklődő bús magyarnak, inkább nevezhetné magát vig magyarnak. De én erősen hiszem, hogy az a magát bús magyarnak nevező egyén tanügyi állapotunknak csak fényoldalát érintette, a terjedelmesebb árnyoldalt hallgatással mellőzte. Igaz ugyan, hogy általában véve haladás inkább mint hanyatlás mutatkozik, de ma is sok helyen, kivált a felekezeti iskoláknál, a követelményekhez mérten, kevés az eredmény.

Ha már ismeretes előttünk tanügyünk állásának hiányos volta, vajjon nem lehetne-e segíteni? Az állam megköveteli, hogy a tanító a kijelölt irányban haladjon, de egyszersmint módot is nyújt, hogy haladhasson, csak a tanügy vezetőinek kellene az állam jóakarátát igénybe venni.

E végre meg kellene vizsgálni felekezeti különbség nélkül az egyes községek iskolaépületeit, mert sok helyen találunk olyanokra, a melyek távolról sem felelnek meg a kívánalomnak. A felszeretlen tanszobák falai nem füstmentesek, a régiségénél fogva ereklje gyanánt is eltehető ablakok, melyekhez időről időre minden esint és izlést nélkülözve vágattak ablak-helyek, oly kicsik, hogy a napsugár derült forró nyári napon is csak alig kandikálhat be rajta, fedélzete mintha repülni készülne, talán mert meguntá mostoha helyzetét, s e mellett az egész penészes alkotmány, kivált viharban, a benne levők folytonos remegtetésére, erős csikorgatással nyilvánítja, hogy az idő vaskeze-nek sulyát többé nem bírhatja.

S ha ily iskolaépületek akadnak, s az egyházközségek nem képesek oly iskolát fenntartani, a mely a követelménynek megfelelően, oda hatni, hogy az az iskola községivé vagy államivá tetessék még azon esetben is, ha a tanszoba jónak találtatik, a tanító fizetése pedig oly gyengének, melyen tengetve nyomorult életét, képesítése mellett is a várakozásnak meg nem felelhet.

Szerintem tehát kettő kívántatik, hogy a nevelés jobb lendületnek örvendjen: legyen jól felszerelt iskolánk, legyen kellő tanítói fizetés. Ekkor méltán lehet várni, hogy a tanító a tanügynek szentelve életét, a várakozásnak kifogástalanul megfeleljen. Ekkor hiszem, hogy tanügyünk most homály borította részét is az áldott világosság derengi át. A „nemzet napszámosságai”, kik minden évben megjelennek tanítói szemlén, nem busan, hanem lelkekben örömmel s a tanügy iránti igaz érdeklődéssel jelennek meg tanfelügyelő ó nagysága előtt, kinek a „nemzet napszámosságaihoz” intézett lelkes beszéde nem enyészik el sziklára hullott magvként, következés nélkül, hanem termékeny

— Na, Gyuri, ugy-e megetted a körtét? szolt feddő hangon nagy reményű tanítványomhoz. Az az egy volt, azt is begyomroztad?

Gyuri félvállról hallgatja a vádat s ártatlansága biztos tudatában oda se hederít a beszédnek. Az özevegy néne nem állja meg, hogy bele ne szóljon.

— Gyuri ne is tagadd; a szobában csak én és te voltunk, én pedig csak nem ettem meg. Ne tetézd hibádat hazugsággal. Ugy-e, azért válogatsz a krump-liban is, mert jóllaktál a körtével. Lásd, nevelő urtól is szégyelhetnéd a dolgot, ha én most nevelő ur helyébe volnék, keményen megbüntetnélek, semmihiázi nyalánk! Ismerd be, mert te nyultál a körtéhez. Miért etted meg? Na ne is tagadd!

— Vakuljon meg az is, a ki látta — válaszolt Gyuszi a megtámadásra.

Még néhány replika s triplika után Gyuri az utolsó argumentumot szedte elő, elkezdett keservesen pityeregni. De azért a körte nincs sehol.

Atyja ütlegekkel biztatja a zenéért.

Rettenetes állapot... Egy jóra való gymnasi-alista gyerek krumpli porciója elhalászva, becsületese-sége kétségbe vonva, jó hirneve tönkre silányítva, plane két idegen előtt.

Ah, hol a szabadulás? Ki lesz a megmentő? Itt

talajra találva rövid időn, hazánknak s nemze-tünknek édes öröme, megtermi üdvös gyü-möleseit!\*)

M—r Gy—a.

## Megyei közgyűlés.

Megyénk f. hó 15-én kezdve tárgyakban gazdag fontos gyűlést tartott. Nem vagyunk ugyan azon helyzetben most még, hogy az egész folyamá-ról értesíthessük lapunk olvasó közönségét, de sie-tünk az első nap eredményét köz tudomásra hozni. Egy pár felsőbb leirat tudomásul vétele után köz-gyűlésünk a választásokat ejtette meg s azután át-tért a vasut ügyének fontos kérdésére. Választás utján betöltendő volt a zsbói segéd-szolgabírói ál-lomás és a közigazgatási bizottságba 5 tag. Segéd-szolgabíróvá — a kijelölt 3 tag közül Galló Imre visszalépven — 60 szavazattal a Nagy Gyula 36 szavazatával szemben Bereczky Gyula lett megvá-lasztva, ki a hivatalos esküt a gyűlés színén azon-nal le is tette. Közigazgatási bizottságba beválasztattak: Sánta Dezső, Lőrinczy György, Nagy László, Kiss Lajos és Somogyi Kálmán. Az igazoló választmány is törvény szerint megválasztandó volt, az azonban azon kedélyes indoklással, hogy eddig élvezett fizetésök meghagyatik, igen gyorsan úgy dült el, hogy az alispán ajánlatára az eddigi tagok közfelkiáltással meghagyattak. Ezután követ-kezett megyénk vicinalis vasutának nagyfontosságu kérdése. Lapunk olvasói teljesen tájékozva vannak az ügy állásáról. A kérdés most csak az volt, hogy a megye már régebben megajánlott 350,000 frt subvencio helyett szavazzon meg 500,000 frt befektetést, melyet az utmunka alap terhére legfen-nebb 6.15%-tőlí évi törlesztésre 40 és fél évi tőke törlesztés kötelezettsége mellett valamelyik hazai pénzintézettől venne fel. Érdekes és higgadt vita után melyben voltak, kik a vasut ilyen finanzeiro-zását, mások kik a nagy-károly-zilah-sarmaság-sz-somlyói kiugrással felvett irányt nem tartották el-fogadhatónak, sőt némelyek a megszavazandó 500.000 frtot is nem tartották kellő garantiát nyújtó elhelyezésre, elvégre is a törvény világiós rende-lete szerint névszerinti szavazással lett az ügy eldöntve és 86 szavazattal 22-vel szemben el lett határozva, hogy a megye a jelzett vasut kiépítésé-nek biztosítására felvett 550,000 frtot (ötvenezer frt a nyerendő kölcsön árfolyam különböztetése szá-mittatván) s ezen határozatnak megerősítésére a bel-és közlekedésügyi miniszterium feliratban lesz fel-kérendő. Ugy halljuk, hogy a „nem“-esek e határo-zatot felebbezni fogják és ekkor, mint különben fe-lebbezés nélkül is a magas kormánytól fog függni e határozat meg vagy nem erősítése. Ha a határo-zat meg lesz erősítve, akkor rövid időn vasuttal lesz insolált megyénk a nagy világgal összekötve, — ha pedig a magas miniszterium helyt fog adni a felebbezők indokainak: a vasut kérdése felett egy időre és talán igen hosszú időre napi rendre tér-hetünk.

\*) A baj felismerése fél javítás és a tanügy javítása a legbiztosabb út a jövő révpártjához. Eröss elhatározásunk, hogy a jövő évben mi állítjuk össze a tanügy statistikáját, és pedig nem a községi előljárók és tanítók bemondása után, ha-nem közvetlen tapasztalatuk alapján. A „Tanítói szemle” még nem iskola-látogatás s a „tanítói szemlén” összeirt hivatalos adatok összeállítása még nem hű képe megyénk tanügyének.

Szerk.

okvetlenül fiskálisra van szükség... A szebbik ügy-védnek (ezt ugyan a másik nem hitte) zsebében törté-netesen egy másik körte volt, melylyel az öreg ur unokájának akart kedveskedni. Kedvező alkalom az ügyvédi találékonyság bebizonyítására. Míg a kisasz-szony a szomszéd szobában folyvást a körte keresé-sével foglalkozott, átment az ebédlőből segíteni a kere-sésben. S miután a kisasszonynak érdekében állott pa-pája kedvét keresni, a közeledő jogász bábra való te-kintetből: könnyű volt a szebbik fiskálisnak vele ki-egyenlíteni a körte ugyanazonossága felől.

Hogy az ügyvédi találékonyságnak mi lett díja, arról nem szól a krónika. A körte kés alá került, s nagyobb bosszúságomra az öreg ur engem is megki-nált belőle. De a Gyuri becsülete mentve lön.

Néhány nap mulva a szobaleány egy félig rot-hadt, savanyodásnak indult körtét sepegt ki egyik bu-tor mellől a „piros szobából”, hol az ominuzus körte elpárolgott volt. Az emeletről egyenesen az én abla-kom alá hajtotta. Most is orromban a szaga.

R—r.

## Hireink.

— A sz-somlyó-vidéki gazdasági-egylet igazg. választmányának f. hó 7-én tartott 103. számú határo-zata folytán felkérem az igen tisztelt alapító és rész-vényes tagokat arra, hogy tagsági díj hátralékaikat a f. év végéig Farkas Ferencz egyleti pénztárnok urhoz befizetni annál is inkább sziveskedjek, mert az igazga-tóság kénytelen leendő a nem fizetőkkel szemben hala-déktalanul törvényes uton lépni fel. Bölöni Sándor egyleti titkár.

— Folyó hó 26-án a református egyház közva-esorával egybekötött táncestélyt rendez. Belépti díj személyenként 50 kr, gyermekjegy 20 kr. A bál né-pesnek ígérkezik, s így természetesen egy estély élvez-eset elöltése van kilátásba.

— Lapunk utolsó oldalán olvasható előfizetési felhívásokra e helyen is felhívjuk olvasó közönségünk figyelmét. Mindenik különböző czélt tűzött maga elébe s eddigi működésével mindenik kiérdemelte a nagy kö-zönség pártolását.

— Az iskolatakarékpénztári jutalmakat e hó 13-án d. u. 4 órakor osztotta ki sorsolás után az orsz. magy. gazd. egyesület iskolatakarékpénztári szak-osztálya azok közt a tanítók közt, kik iskolatakarék-pénztárakat kezelnek, a városunkban lévő községi is-kola tanítói között Bogdán István és Gyenge József is 25—25 frt jutalmat nyertek.

— Bikfalvi András iparos ev. ref. egyház algond-noka és ifju Krizsán Károly iparos — elhunyt nejei-kezt e hó 14-én temették el — utóbbi nejeének temeté-sén az önk. tűzoltó egylet tagjai is teljes díszben ki-voltak rukkolva.

— Mikedvelő társulatunk által a jövő év elejére előadásul kitűztetett „Az utolsó levél” vígjáték 3 fel-vonásban írta Sardou ford. Szerdahelyi K.

— E hó 14-én a temetőben egy újonnan készült sir beszakadt s az abban dolgozott napszamos lábát eltörte.

— Allomás megnyitás. A székelyhídi távírda ál-lomás f. hó 4-én, a margittai távírda állomás pedig ugyan e hó 11-én korlátolt szolgálattal megnyit-tattak.

— A földmívelés- ipar- s kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a budapesti állami közép ipartano-dában a lokomobil és cséplőgép kezelők számára tanfo-lyamot rendez, a mely a jövő 1885. év jan. hó 5-ik napján fog megnyitvatni s ápril hó 15-ik napjáig tart. E tanfolyamon a gőzmozgony (locomobil) és a külön-böző cséplőgépek kezelése fog taníttatni. A tanfo-lyamra felvétetnek a gazdaságokban alkalmazott ková-esok, ezek segédei, okleveles gazdák, valamint oly gaz-dák is, a kik a természettani tudományokból annyi ismerettel bírnak, hogy a tanfolyamot sikerrel hallgat-hatják, végre géptulajdonosok. A tanítás díjmentes. A belépőkől kívántatik erkölcsi bizonyítvány és az, hogy írni olvasni tudjanak. A beiratások az intézet helyisé-gében (VIII. ker. bodza-fu-utca 28. sz.) f. évi decz. hó 15-ik napján kezdődnek s a jövő évi január hó 5-ik napjáig tartanak. A vidékiek okmányaik beküldése mellett is beirathatják magukat s csak a tanfolyam megnyitására kell Budapestre utazniok. A felvételre jelentkezők főnökeiktől igazolványt tartoznak előmu-tatni jelenlegi alkalmazatásukról.

— Gyűjtás e vagy véletlen? Papp János eszéri posta mesternék mintegy 40 szekérnyi szénája pár nap előtt elégett. A kár annyival érzékenyebb a tulajdo-nosra nézve, mivel az ideje korán jutányos áron meg-szerzett szénája helyett télviz idején kell a szűnetelést nem tűrő posta-forgalom folytatására a postamesternek takarmányt beszereznie.

— A zilahi kereskedő ifjak a városháza nagytermében 1885-ik év január hó 8-án zárt-körü táncestélyt rendeznek. Belépti díj: szemé-lyenként 1 frt. Jegyek előre válthatók Govrik József pénztárnok ur kereskedésében. Kezdeté 8 órakor.

\* Politika a himlőoltásban. Mulatságos dolog történt Lodonban. Egy hölgy vitt az orvoshoz egy csecse-mőt beoltani, de némileg aggódott a fölött, hogy az oltóanyag elég tiszta-e? Az orvos megnyugtató, hogy az oltóanyagot a miniszterelnök unokája szol-gáltatá, mire a hölgy a következő szavakra fakadt: „Hallatlan! Egész családunk mindig jó konzervatív volt s nem engedhetem meg, hogy gyermekeim egyikét Gladstone ur vére megrontsa.”

— Kiállítási tárgyak beküldése. Az orsz. kiállít-ás oktatásügyi bizottsága már szétküldte a felszólít-ásokat az egyes kiállítókhöz, hogy előzetesen el-fogadott tárgyaikat f. hó 15-től bezárólag 31-ig ily cím alatt: A budapesti általános kiállítás országos bizottságának. Budapest I. Vár, országház-utca 13. sz. küldjék be és pedig ötkilónál kevesebb súlyú csomagokat postán, s annál nagyobbakat vasuton, hol a felszólító levél előmutatása mellett azok a megállapított szállítási kedvezményben részesülnek. A beküldő a csomagra a megszabott színű és a bi-zottság által minden egyes kiállítónak megküldött ragasztó lapot köteles ráragasztani, valamint a csomaghoz a beküldött tárgyak pontos jegyzékét csatolni.

— A legújabb női kalapok. Hir szerint a női ka-lapok terén nagy forradalom készül. Nem fogják ezentul sem bársonyból, sem selyemből sem nemezből készíteni, hanem taplóból, a mi különösen kellemes lesz a férjeknek. Ha ugyanis a férj a feleségével sétálni megy és szivarra akar gyújtani, csak leesip egy dara-bot a felesége kalapjából és rája pattant egy pár szik-rát. Igaz, hogy ily kalap lassanként füstbe megy, de a gyufát megspórolja a férj. A hölgyeknek viszont az a hasznuk lesz az újításból, hogy csapodár férjeiket, kik minden nem törvényes szikrától lángra lobbannak, ret-tenetesen fenyegethetik: „Várj csak várj te szörnyű ember, ha meghalsz, kalapot csináltatok azivedből.”

— **Borbély Sámuel** által készített térkép Szilágymegyét ábrázolva megjelent és, szerzőnél, valamint Telegdy Mártonnál Sz.-Somlyón kapható. Mire előre felhívtuk e jeles műre a közfigyelmet s most megint a legmelegebben ajánljuk olvasóink figyelmébe, Ára 2 frt, postai szétküldéssel 2 frt 30 kr.

— **A bor ára** a szaklapok szerint — legnagyobb valószínűséggel — emelkedni fog, mit az európai bortermő vidékek ez idei termésének eredményéből vonnak le. Ugyanis : Franciaország déli részén a szüret a mult évihez viszonyítva közepeszerűen ütött ki; Spanyolországban az eredmény szintén közepeszerű; Olaszországban pedig ugy mennyiségben, mint minőség tekintetében rossz termés volt. Schweitz termése magának is alig elég; az ausztriai bortermelés — mérvénél fogva — számba sem jönet. Ily körülmények között remélhető, hogy a külföldön már is mutakozó áremelkedés reánk is hatással lesz, s jelentékeny lesz a kivitel, habár a jelen évi bortermés minőségre nézve sokkal silányabb a mult éviéknél.

— **A császár és borbély**a. Érdekes tréfáját közlik német lapok Vilmos császárnak. Az agg uralkodó minden héten háromszor borotváltatja magát. Borbély a d. e, 10 órakor tartozik megjelenni, de mindig elkésik. „Rosszul jár az órája, monda neki e napokban a császár, adok önnek egy másikat, de pontosabb legyen ám!” A borbély örömmel eltelve vette át a drága nagy órát, de folyó hó 19-én megint — négy percczel elkésített. A császár megkérte, mutassa meg az óráját, letette az asztalra és így szólt: „Ez az óra is rosszul jár, próbáljuk meg ezt a másikat,“ s mosolyogva nyújtá át a borbély régi óráját.

— **Férfiak figyelmébe**. Egy német lapban egy kis hirdetmény jelent meg, a mely bizonyára érdekelni fogja a kalapviselőket. A hirdetmény ez: „A beállott hideg miatt ismét katonáson kell köszönnöm és kérem ezt viszonzni. Dr. Pfeiffer, egészségügyi tanácsos.“ — Tekintettel arra, hogy a kalaplevétellel való köszöntés mennyi kellemetlenséggel jár, különösen télen és főleg — engedelemmel legyen mondva — kopaszoknak, el lehetne fogadni nálunk is a katonás köszöntés divatját. Ilyenekben utánozhatjuk a németet.

## Irodalom.

— **Zenekedvelők** részére legalkalmasabb ajándék! A bekövetkező karácsonyi és újévi ünnepek alkalmára zenekedvelőknek alkalmasabbat nem nyújthatni, mint a „Magyar Dal-Album“, mely öt kötetben 1000 magyar népdallamot tartalmaz zongorára, két kézre alkalmazva, és ennek szövegkönyve a „Magyar Daltár“, mely öt kötetben mintegy 2000 népdalszöveget közöl. Minden kötet külön is kapható. A Dal-Album mind az öt kötete füzve 7 frt 80 kr, diszkötésben 13 frt 20 kr. Egy diszkötésben a gyűjtő és zongorára alkalmazó arczképei 12 frt. A Daltár kötetenkint füzve 80 kr, diszkötésben 1 frt 60. Megrendelések a Magyar Dal-Album kiadóhivatalához Győrbe intézendők.

— **Vettük a „Gondüző“** 13. számát és teljesen megvagyunk győződve a lap életrealóságáról, mert ez első évnegyedben megjelent számai közül egyetlen egy sincs, mely — tartalmát illetve — fokozatosan nem emelkedett volna, nem csupán a megjelenése alkalmával hirdetett programnak felelt meg a legnagyobb lelkiismeretességgel hanem a szó teljes értelmében többet adott, mint a mennyit ígért. Hévvél ajánljuk olvasóinknak és figyelmeztetünk mindenkit, hogy mutatóvázszámot hozasson magának, melylyel a kiadó szívesen szolgál. A Gondüző megjelen minden vasárnap három sürűen nyomtatott íven félvnyi színes borítékkal. Előfizetési ára : egy évre 6 frt félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 15 kr. Kapható minden könyvkereskedésben; az ujonnan belépett előfizetők az eddig megjelent 13 számot azonnal megkapják. Az előfizetési pénz Székely Aladár kiadótulajdonoshoz küldendő, Budapest, VII., dob-utca 14.

— **Értesítés**. A könyvkiadó vállalat 1884. évi folyamából e hó végén következő munkák küldetnek szét: Az első (történelmi) sorozatból: Thierry Amadé: Elbeszélések a római történetből az V. században. A nyugoti birodalom végső napjai. Fordította dr. Öreg János. A második (irodalmi) sorozatból: Taine: Az angol irodalom története. Fordította Csiky Gergely. IV-ik kötet. A harmadik sorozatból: Concha Győző: Új-kori alkotmányok: I-ső kötet és Lavergne Léó: A mezőgazdaság Angliában, Skóciában és Írlandban. Fordította Bekács Gusztáv. E szerint az első és második sorozat aláírói ez évi illetményüknek ez alkalmmal csak a felét kapják. Ehhez képest az évi díjnak is csak fele, azaz az első sorozatért 2 frt 40 kr, a második sorozatért 1 frt 90 kr, kívánatuk be tőlük. A harmadik sorozat pártolói az egész folyamat veszik, és fizetnek érte 3 frt 80 krt. A még hátralevő kötetek (Mac-Carthy: Korunk története. Fordította Szász Béla, I-ső kötet; Dante Pokla. Fordította Szász Károly) a jövő év első hónapjaiban fognak szétküldetni. A könyvkiadó bizottság már a folyó cyclus aláírási felhívásában értesítette a közönséget, hogy ennekutánna az évi illetményeket esetleg két küldeményben fogja kézhez juttatni. Ez által kettős célt kíván elérni: hogy az aláírókkal folytonosabb összeköttetést tartson fenn s fél-évenként új olvasmánnyal lássa el őket; de meg, hogy a díjaknak fele részben való beszédese által könyvnyebbségükre legyen. Ez irányban most teszi az első kísérletet. A vállalatot, melynek az akademia méltán tulajdonit egész nemzeti mivelődésünkre kiható fontosságot, az aláírók és az összes magyar közönség figyelmébe és pártolásába ajánlja. Budapest, 1884. november végén. A M. T. akademia könyvkiadó bizottsága.

— **Az „Ország-Világ“** XXV. füzete a szokott változatos, érdekes és a mi fő értékes tartalommal jelent

meg. Tartalmából felsoroljuk itt a következőket: 49. szám. Az udvarlás napjai, Elbeszélés. Szépfaludi Ö. Ferencztől. (Folyt.) — A magyar zászló. Költemény. Szász Gerőtől. — A csillagokban meg van írva. Az „Ország-Világ“ számára írta Sacher Masoch; az eredeti kéziratból fordította Jásznigi Sándor. (Vége.) — Ujfalvi Károly utazása páristól Szamarkandig. (Képekkel. — A sudániak. Bécsi tárcza. Kaposi Bélától. — A havasok királynője. Történelmi regény. P. Szathmáry Károlytól. — Sirok vára. (Képpel.) — Nappal bolyongva. Költemény. Fülöp Arontól. — Az ő álma. Beszélyke. Paál Árpádtól. — Liszt Ferenc Bayreuthban. (Képpel.) — Erzsébet főhercegnő. (Képpel.) — „Székely tündérorság.“ Palágyi Lajostól. — A hét története. Sz—ó E.-től — Magyar szépek csarnoka. (Képpel.) — Tintoretto a leánya ravatalánál. (Képpel — Állandó rovatok: Irodalom és tudomány, színház, művészet, hymen, gyászrovat. különféle, sakk, rejtvények, naptár, hirdetések. Ismételten ajánljuk e ki-tünően szerkesztett, gazdagon illusztrált vállalatot t. olvasóink figyelmébe. Az „Ország-Világ“ előfizetési ára: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. — Az előfizetések legzélszerűbben postautal-vánnyal a „Pallas“ irodalmi és nyomdai részvénytársasághoz küldendők. (Budapest, Gránátos-utca 6 szám.)

# CSARNOK

## Báthori árnya.

— R E G E. —

(Folytatás.)

### 5) „Bátor“ magaura.

Ünnepel a várnép, vendég van a lakban,  
Egy király kisasszony, daliás alakban.  
„Bátor örömének alig van határa,  
Hogy ilyen vendéget fogadott be vára.  
A kíséretéből egysé szől egy szót se.  
Leste, hogy kilétét lesz-e a ki sejtse! ?

Nézi . . látja „Bátor“, esküdni is merne,  
Hogy ez égi szépség nem a földön terme.

Egyszer-egyszer volt ily bájos álomképe,  
A fi tündér lányként égből jött elébe.  
Ég felé mutatva pálmá-ágat tartott,  
Mielőtt a szörnyvel végezé a harcztot.  
Ez az álomlátás, ez a volt jelenség  
Tette azt, hogy néki földi nő ne tessék.  
Harcz után sovárgva eszmény képeért élt;  
A halált kereste, nem csak tőle nem félt.

S imel a kiért ő rég meghalni kívánt,  
Itthon a falak közt látja a tündér lányt!  
És ilyen ígézön, és ilyen közelben! . .  
Fél a pillanattól, melyben égbé lebben.

Mégis hátha más lesz? -- vagy mi cél vezette?  
Vajjon mit jelent a tündér lány e tette?!

A rettenhetlen hős, mint szemérmes lányka  
Szemlesítve szól hát s így szólal meg ajka:  
„Megtűrhet sz körödben minket földi népet,  
Mond meg ég szülőte. . . Oh mond meg kiléted!“  
„Jártam égben is, de származásom földi,  
S mátl fogva ismét olyan lettem mint ti.“  
Válaszolt a lányka bátran, vig kedélylyel  
S a kérdő vitéznek ilyesmit beszélt el:

„E magas ormokhoz hárman érkezénk meg  
Harcra edzni keblét e tájt több vitéznek.  
Egyikünk vitéze nem csatára vágyott,  
Orvul öldösé a zsenge ifjuságot.  
S mert a ködleány öt ösztönözte erre,  
Büntetést kiállni vettetett a földre.

A másik eg- ifjut ördög kézre készített:  
Tündér várbán rabhá tette őt e rossz tett.  
Ez fölmentetett már; ködleány lett újra,  
De amaz soh'sem jut többé égi utra.

Rengetegben kellett ugy bujdosni néki,  
Hogy reá ne leljen s meg ne lássa férfi.  
Nem vágyván az égbé vissza mint a másik,  
Tünni nem tudott a fölszabadulásig.

Egy ifju vadásznak, — büvös énekével  
Árnya tölgy alatt egy csermely partján tűnt fel.  
Boldog frigy szövődött a találkozásból;  
Mily híven szerettek: tíz s hat év tanu volt.

Egyszer kérte a nő könyező szemekkel,  
Hogy vadászkalandra vinné férje őt el;  
Több vadat kerit ő — azt ígérte néki —  
Szemigözetével, mint nyílával bárki.

A vadonba lépén, az ij meg se pendült,  
Két kis röpke sólyom már a vállain ült.  
S míg a férj tovább kél, hogy őzre nyilazson,  
Oly vadat talált fel és fogott az asszony:  
Ki őt megragadta és ott termett véle,  
Mely helyet ki nem viv könnyen fegyver éle.  
Mert az sziklavár volt és az ur az volt benn,  
Ki miatt a tündér élt a rengetegben.

Hasztalan kereste a férj, mint az örült,  
Meg nem lelte azt, ki más férj karja közt ült.

E gonosz tündértől szállt reá Valkó név,  
Ez ss egy figyermek lett utána emlék.

Bátor andalgását e név megzavarta,  
Szívét a sejtelmek vipérája marta.  
A tovább beszélő hogy szemébe nézett,  
Ujra kötve tartá nyelvét az „igézet.

„Azt a n ő t, ki kész volt magzatának vérét  
Venni — s tudta ebben megfürösztni képét;  
A ki átkozódott — hogy ha küzdne férje  
Orvhalála ezt csak diestelenül érje: —  
Fellegszárnyaimmal én separtem ugy el  
S pokolig sujtottam villámfegyveremmel.  
Mert három tündér közt, kiket szóba hoztam  
Én vagyok az egyik; e v é s z t én okoztam.

Hát e tettemért lett büntetés rám szabva,  
Rabként földre szálltam egy üres vár l a k b a.  
Innen jöttem én most hozzád emberiddel; —  
Nem lehet tündérnek többé lennem, hidd el!

Igy beszélt a lányka; s már a napra nap múlt,  
Meg volt fejtve minden: „Bátor“ s népe bámult.  
Csendes bámulásból felriadnak egyszer,  
Felriasztja őket oly zaj, mely eget ver.

Püpos oldalára vizen áttekintvén,  
Azt a szörnyet látják fekvé hátgerinczén;  
Fekve, avagy inkább olyatén fészelve,  
Mintha dörszölödni hátán lenne kedve.  
Oltott mész kinozta gyomrát, s elfeledte,  
Hogy a kin miatt ezt célzpontul kitette.

„Bátor“ arca fénylett az örömtől erre:  
Szállt ijából a nyíl a megcélezott helyre.  
És eltűnt a vessző a sárkány szívében,  
Vérsugár szökelt fel s ivet irt a légben.

És a mint az elsőt más vessző követte  
A szörnyet gerince légbe föl vetette;  
Ugy vetette fel, hogy földre visszahulva  
Véröntő sebt a kötälajhoz nyomta.  
A barlang nyílásba vérét vesztve mászott,  
Eltűnt; hörgő hangja nem sokáig hallszott.

„Nincs hát semmi többé, — senki sincs e tájon,  
Nincsen ellenünkét, ki utunkba álljon!  
Egből szállt leányka, erre, — mint megértém —  
Te juttatá engem s társimat tündérként:  
Oh légy hát lakója a szadad vidéknek  
Légy tovább is öre boldoggá tett népek!“

A királyi lánynak „Bátor“ így esengett,  
Suttogó lett hangja, mely kezdetben csengett.  
Nem azért, hogy mások azt talán ne sejtsek,  
Hogy egy boldog pár közt füződik szövetség;  
De, mivel a gyengéd érzet így szakadt föl,  
Igy lopozkodhat csak ajkra érzekelből! . . .

Mit azonban így rejt a hős szikla-keble,  
Két érzekar tanusít szép jegy est ölele.

Hogy ne csapna hát tort! . . Ám mi ezimen kezdje?  
Mert menyasszonyának el van már jegyezve?  
Vagy mert mátl kezdve a táj szörnyetegjét  
Nincs miért, hogy földi népek már rettegjék!?

Egyre menne; csakhogy egy hír bántja „Bátort“,  
Mely miatt nincs kedve csapni most vidám tort.

Szomorodva hirlik érkezett leventék,  
Hogy Valkót lakában ágyon halva lelték.  
Sirt csak ottan ásták a kihalt tetemnek.  
Egyik szögletében a nagyobb teremnek,  
Meglüzdött bizonnal az a szörnyeteggel,  
S így került lakába a kapott sebekkel.

Bátor a gyászhirre elmerülni látszott;  
Homlokán a gondok s kin-ekéje szántott.  
Ember életében összevetve mindent:  
Kebelen a reszvét viharozva átmert.

És a mint borura tetszik a derü fel,  
Tervozgotni kezdi könnyebbült kebelével:  
Hogyha majd a tájék berki újra élnek,  
Hogyha majd virága lesz a völgyi rétnék,  
A fii bársónyából hantot válogatnak  
Sirhalnot emelni a kedves halottnak.  
És a gyászt levetvén tündér s jóbarát ott:  
— V ő l e g é n y s m e n y - a s s z o u y — szór reá virágot.  
T A P O D I T A M Á S.  
(Folyt. köv.)

## Emlékeim.

Irta P. Szathmáry Károly.  
(Folytatás.)

Hanem azt, ki közelebből Keményről írva  
azt állítja, hogy lelkesítette a nemzetet, ugyan rossz-  
szul informáltak: Kemény oly sötét gondolkozásu  
volt ez időben, hogy egyszer arra fakasztott skepsi-  
sével, hogy azt mondjam neki: hogy ha én ily ső-  
téten látnék fel akasztanám magam.

Nagy Ignác betegségé, Jókai elfoglaltsága mi-  
att nem jöttek közénk, Tompa, Arany vidéken vol-  
tak s csak ritkán néztek föl, — azonkívül a két  
nagy költő neheztelt is az ujjab csillagokra — fia-  
tal önhittségük miatt. Tompát és Báránt békítettem ki  
Tóth Kálmánnal. Vahot és Sárossy máshova jártak,  
Lisznyay, Beöthyvel inkább Bachusnak áldozgattak

estenként, mint Apollónak. Vahotban kevés szellem volt, — Sárossyban sok; Lisznyaiban sok eredetiség, Beöthyben, Sükeiben keserű humor. Elvetődött a mulatókhoz néha az öreg keresű kedélyű Vörösmarty is.

A két Zilahy-fiu Károly és Imre később jöttek és mint meteorok tűntek le szép tehetségükkel a korai sírba!

Ha az egész irodalom hatását tekintjük, valljuk be, hogy maradandó és állandó hatása csak Jókai humorának volt, később termettek Tóth Kálmán politikai alakjai és élczei; Arany és Tompa ritkán rendítették meg a nemzet szívét, mint Vörösmarty „Vén cigányával”, vagy Arany a „Dalnok bujával”.

Józsika, Jókai, később Kemény és saját csekélységem a történeti regény irodalomra vetettük magunkat s a nemzet sajtó sebeit gyógyígtattuk annak hol régi dicsőségével, hol még szomorubb multjával.

Hanem a szépirodalom olvasó közönsége nagyobb és lelkesedettebb volt a mainál. Nem volt politikai élet, mely az embereket elvonja: irodalmában kereste mindenki vigasztalását s a nemzet jövőjét.

Munkáink keltek; a kik jó reklámot tudtak csinálni, mint például Lisznyi a „Palócz daloknak,” — ezer számra tudtak műveikből eladni. Akkor még Montepin, Zola, s társai a magyar családoknál nem voltak kapósak, megelégedtek a magyar konyhával is, habár nem is volt annyira pikáns, mint a franczia.

Ez időben az írók is jobban szerették egymást. Szigligeti a fiatal drámaírókat biztatta, taníttatta; Jókai mindenkit örömmel fogadott; az öreg Fáy örült, ha fiatal írók megízlelték kabanoszait, melyeket ő maga már csak harmadonként szivogatott; Garay, Vörösmarty örültek ha a költészetnek csak szikráit látták.

A pátriarchalizmus is nagyobb volt: az kinek házatüze volt, gyakran meghívta az embert. Még a különben távoltartó Császár Ferencz és Szilágyi Virgil, ki egy ideig szintén szépirodalmi lapot szerkesztett volt, el-el hívták az embert ebédre. Én különben mindkettőnek voltam egy ideig segédszerkesztője.

Egy izben Jókaynál voltam vacsorán, kinek nejét mint a magyar komoly dráma első hősnőjét tiszteltük és tanulmányoztuk. (Gondolom az akkor „kis borzos“-nak nevezett Győri Vilmos járt ugy vele, hogy midőn először életében Jókainál becsöngetett s az ajtót a tekintélyes szép nő nyitotta ki, zavarában azt kérdezte tőle: „kérem, itt lakik-e Mókai Jór? Az nem — mond mosolyogva Jókayné — de Jókai Mór itt lakik.) Itt hallottam elbeszélni azt a kis pikáns történetkét, hogy midőn Laborfalvi Róának régebb imádója E. D. egyszer fölment a lépcsőn, a kisasszony papagája, mely addig „Danit“ szokott kiáltani, azzal a szóval fogadta a lépcső fölött, hogy „Móricz!“ E. D. ki hallotta már hírét, hogy Jókai teszi udvarlásait megfordult s nem is ment föl többé a lépcsőn.

(Folyt. köv.)

## HIRDETESEK

221—1884.

bvsz.

### Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó közhírré teszi, hogy a sz.-somlyói kir. járásbíróság 1456, 2156. és 2168—1883. p. sz. alatti végrehajtási végzése alapján özv. Gyulay Károlyné és Gyulay Endre felperesek részére Török Lajos m. keczeli lakos alperesnél 377 frt 27 kr. tőke, ennek 1876. május 29-től 6% kamatai, 144 frt 32 kr. per és végrehajtás kérésű, 37 frt 47 kr. végrehajtás főganatosítási költségek kielégítésére lefoglalt termények  $\frac{3}{4}$  része, továbbá székér, hombár és borsajtó nyilvános árverés útján eladandó.

Minek közözlésére a sz.-somlyói királyi Járásbíróság 3268—1884. p. sz. alatti végzése alapján határnapul az 1884. évi december hó 29-ik napjának d. e. 10 órája M.-Keczel község házához kitűzetik, s ahoz a venni szándékozók az 1881. évi LX. tez. 107. §-a értelmében meghívattak.

Sz.-Somlyó, 1884. december 10.

VIRÁG LÁSZLÓ,

148.—1—1.

bvégrehajtó.

## Fölhívás a magyar uri közönséghez!

A „Szemle“ megindításakor kijelentettük, hogy kizárólag a legelőkelőbb magyar uri osztály számára szerkesztjük lapunkat oly célból, hogy a magyar nemességnek, gentrynek érdekeit támogatassuk első sorban. Reméljük, hogy a nemesi osztálynak, a gentrynek minden tagja méltányolja és előmozdítja törekvésünket.

Társadalmi és irodalmi közleményeink érdekességét azzal növeljük, hogy mind eme, valamint sport közleményeinket is a legelőkelőbb osztályok tagjainak tollából adjuk. Gazdasági rovatunkban pedig vállalat terveket, eszméket és hasznos apróbb ismertetéseket adunk, melyek osztályunkat érdekelhetik.

Általános szemle és Nővilág rovatunkban időszerű és érdekes eseményeket közlünk, hogy a Szemle ne legyen fölösleges, hanem hézagot pótló olvasmány.

Ezen kívül a Szemle mindenszáma szép képeket hoz.

A Szemle a nemzeti önállóság, az ősi erkölcsök, a hazafiúi erények előmozdításának hirdetője kíván lenni. E czélok elérhetésének előmozdítását az igen tisztelt olvasók intelligensabb részéről várjuk. — Beméljük, hogy a hazafiasan gondolkodó előkelőbb közönség e törekvésünket támogatni fogja, különösen ma, midőn annyira vagyunk utalva az összetartásra!

A főrendiház reform. kérdésében mi pendítettük meg először ama népszerű eszmét, hogy a megyebeli magyar nemesség válasszon a főrendi házba egy-egy követet életfogytiglan, kik mint ilyen főrendi tagok az országban lévő összes magyar intelligenciát képviseljék a főrendiházban.

Eddig irtak a Szemlébe:

Balázs Sándor, — Bárczay N., — Barcsai János. — Beniczky Gy., — gr. Bethlen N., — Buda Ádám, Chelner István, — főt. Drozsák János, — gr. Eszterházy Pál, — dr. Farkas Mihály, — Hamvay Zoltán, — Kállay A., — báró Kemény Béla, — dr. Koroda Pál, — Lakatos Károly, — gr. Majláth J., — gr. Migazzi Vilmos. — Majthényi L., — Mikszáth Kálmán, — báró Nyári Gyula. — Orczy Gyula Porzolt Kálmán, Dr. Prém J., Reviczky Gy., Szentiványi E., L. c. gr. Teleky Sándor, Vajda János, ifj. páro Vay Miklós, gr. Vay A., ifj. gróf Zay Miklós, stb.

A Szemle negyedévre 2 frt 50 kr, félévre 5 frt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lővész-utca 5.

Gr. Zichy Imre, gr. Kreith Béla

149—1—1.

szerkesztő-kiadók.

## Huszonhatodik évfolyam!

Ingyen regénymelléklet minden számhoz és regények kedvezmény áron.

## Előfizetési felhívás

# „BUDAPESTI BAZÁR”

legcélzszerűbb, leghasznosabb és leggazdagabb tartalmu divatközlönyre, melynek minden száma

tizenhat oldalon jelenik meg, a kézimunka minden ágazatához való illusztrációkkal, minden száma a legújabb párizsi divat után, művészileg rajzolt és színezett divatképet, ruhák és fehérneműek készítéséhez hasznos és értelmes magyarázatokkal rajzokat, fehérneműek himzéséhez mintákat, és jelzéséhez monogramokat hoz.

A „Budapesti Bazár“ 1885. év január elsején XXVI. évfolyamába lép. Lapunk fényes fennállását hölgyeink buzgó pártolásának köszönheti, kik mindenkor feltalálták a „Budapesti Bazár“-ban utmutatójukat, akár a háztartás, akár a divat körében. A „Budapesti Bazár“ iparkodott mindenkor a legszebbet, a legjobbat és leghasznosabbat adni s iparkodni fog jövőben is arra, hogy a nővilág, divat s háztartás minden ágát felkarolva, meghálálhassa ama szívélyes pártolást, melyben a „Budapesti Bazárt“ a magyar hölgyek részesítik.

A „Budapesti Bazár“ a világ minden nyelvén 300 ezer példányban jelenik meg. Aazonban egyetlen idegen nyelvű kiadás sem haladja meg „Budapesti Bazart“, mely gazdag szép irodalmi részével, diszes kiállításával és hasznos mellékleteivel páratlanul áll a divatlapok között.

A „Budapesti Bazár“ szépirodalmi részében adunk költeményeket, elbeszéléseket, mulattató és ismeretterjesztő tárcázásokat, a fővárosi élet szemlét, és irodalom, művészet és társasélet mozzanataiból és minden számukban egy illusztrációt. Figyelemmel fogjuk kísérni a fővárosi és vidéki nő képző-, gazdaszony- és nőiparegyletek munkásságát is.

Ingyen külön regény-mellékletet adunk, egy tizenhat oldalú ívet, melyből t. olvasónőink idővel csinos könyvtárt gyűjthetnek. Jövő évi ingyenes regénymellékletünk egyik híres angol regényirő

„HELEN“

című rendkívüli érdekes regénye lesz.

Lapunk szépirodalmi részében pedig Davyl Lajos legújabb, igen szép és érdekesítő regényét, melynek címe:

„Az utolsó Fontbriand“

kezdjük meg.

A „Budapesti Bazár“ divatrészében a művelt hölgy és gondos háziasszony egyaránt megtalálja mindazt, a mi az ol-tőzékerekre és szalonra vonatkozhatik, azon tudnivalókkal együtt, melyek a hölgyek dolgozó szobáját és a háztartást illetik.

Az előfizetési pénzeket legcélzszerűbb postautalvánnyal küldeni ily cím alatt:

Király János szerkesztőnek, Budapestben, (Koronaherceg-utca 17. szám.)

„Helen“ című ingyenes regénymellékletünk szerzője „Croker B. M. hírneves angol regényíró, ki a „Csecke kisasszony“ című regényével az angol olvasóközönség kedvence lett.

A „Budapesti Bazár“ című Hölgyek Naptára diszes kiállításban jelent meg és mint karácsonyi és újévi ajándéknak is igen alkalmas.

Laitner, Széky és Társai részére  
Lalantírt tiszta borokat megvesz a borminta előleges beküldése mellett Krasznán

150—1—2

Laitner Zs.

Száz arany-frank jutalomdíj a gyűjtők részére!

Komócsy József ujsága

## „HIRMONDÓ”

politikai, ismeretterjesztő, gazdasági és mulattató képes néplap.

Megjelenik minden vasárnap 12 nagy oldalon szép képekkel.

Előfizetési ára egy negyedévre csak 1 frt.

Gyűjtők részére 100 arany-frank jutalomdíj van kitűzve, melyből aki legtöbb előfizetőt gyűjt, 50 arany-frankot nyer; az utána következő 30 arany-frankot; az ezután következő 20 arany-frankot.

A jutalomdíjak — tekintet nélkül az előfizetők számára — azoknak, kik legtöbb előfizetőt gyűjtöttek, kiadatnak.

Ha valaki ő t előfizetőt gyűjt, az a *Hirmondóból* egy tiszteletpéldányt is kap.

Az előfizetési pénzek legkésőbb 1885. január hó 4-ik ily cím alatt küldendő:

A *Hirmondó* kiadóhivatalának Budapestben, egyetem-utca 4. sz. a.

Ajánljuk a *Hirmondót* mindazoknak, a kiknek nincs idejük, hogy mindennap végig olvasásuk a nagy lepedő-újságokat; mert a *Hirmondó*-ban minden vasárnap megtalálják röviden és világosan mindazt, ami a hazai és külföldi politikában történik; tudósításokat hozunk az országgyűlés minden üléséről. Ismeretterjesztő és gazdasági rovatunkban közlünk hasznos utmutatásokat, míg lapunk mulattató részében szép képek mellett érdekes történeteket, verseket talál az olvasó.

A budapesti és az ország minden vidékén történő eseményeket hírrovatunk közli. Ugy szintén a piaczi árakat és az ipar állását is ismeretjük.

Budapestben, 1884. december 3.

Komócsy József s. k.,

a *Hirmondó* tulajdonosa és szerkesztője.

A szilágy-somlyói nyomda-részvénytársaság. 1884.